

Praktijkprikkel 2023-17

Praktijkprikkel Verkeerd geneesmiddel geselecteerd

Deze Praktijkprikkel is in samenwerking met de Apotheekgame van de Master Farmacie in Leiden tot stand gekomen.

De Praktijkprikkel is met name interessant voor voorschrijvers, apothekers en apothekersassistenten

Een fout die zich tijdens de receptverwerking in de apotheek gemakkelijk kan voordoen, is het selecteren van een verkeerd geneesmiddel. De volgende melding is hiervan een goed voorbeeld.

Melding

Een arts schrijft Modalim (ciprofibrat) 100 mg tabletten voor aan een patiënt met hypertriglyceridemie en verstuurt het recept elektronisch naar de apotheek. Het ApotheekInformatieSysteem (AIS) herkent het voorgeschreven product niet. De apothekersassistent moet het recept handmatig verwerken. De assistent typt de MEMO-code 'modat1' in en selecteert vervolgens modafinil 100 mg tabletten. Een geneesmiddel met als indicatie narcolepsie. Een andere apothekersassistent vult de modafinil tabletten uit en constateert de fout niet. Ook de apotheker die de recepten controleert, valt de fout niet op. De patiënt haalt de medicatie op. De patiënt twijfelt lang of hij het geneesmiddel wil gaan gebruiken. Na enkele maanden start de patiënt ermee. Na enkele tabletten geslikt te hebben, krijgt de patiënt last van bijwerkingen. De patiënt stopt met het geneesmiddel. Na een jaar komt de patiënt op controle bij de arts. De arts ontdekt de fout.

Analyse

In deze melding is mogelijk iets misgegaan bij het voorschrijven en is door de apothekersassistent een fout gemaakt. Bovendien is de fout van de eerste apothekersassistent niet opgemerkt door de tweede apothekersassistent en de apotheker.

De voorschrijver. Door de wijze van voorschrijven kon Modalim niet automatisch worden ingelezen in het AIS. Een mogelijke oorzaak daarvan is dat de voorschrijver het geneesmiddel niet selecteert uit het geneesmiddelenbestand in het voorschrijfsysteem maar de naam van het geneesmiddel vermeldt in het vrije tekstveld. Een andere reden kan zijn dat het geneesmiddelenbestand in het voorschrijfsysteem niet up-to-date is. In deze melding zal dit geen rol gespeeld hebben: Modalim staat al sinds 1998 in het geneesmiddelenbestand.

De apotheek. De apothekersassistent was genoodzaakt het recept handmatig te verwerken. Bij de handmatige receptverwerking typt de apothekersassistent - evenals de voorschrijver zou moeten doen bij het voorschrijven - de eerste letters van de naam van het gewenste geneesmiddel in. Dit is de MEMO-code. Om de juiste toedieningsvorm en sterkte te selecteren, kan de apothekersassistent hieraan nog extra letters en cijfers toevoegen. Vervolgens kiest de apothekersassistent uit de geneesmiddelenlijst het juiste geneesmiddel in de gewenste toedieningsvorm en sterkte. Bij de selectie van het juiste geneesmiddel ging het mis. Modalim tabletten 100 mg en modafinil tabletten 100 mg komen beide in beeld na intypen van de MEMO-code 'modat1'. Vervolgens merkten de tweede apothekersassistent en de apotheker de fout niet op.

Aanbevelingen

Voor voorschrijvers

- Selecteer het voor te schrijven geneesmiddel aan de hand van de MEMO-code uit het geneesmiddelenbestand in uw voorschrijfsysteem.
- Zorg ervoor dat het geneesmiddelenbestand van uw voorschrijfsysteem up-to-date is. (Voor voorschrijvers in ziekenhuizen en care-instellingen zal deze taak niet bij de voorschrijver liggen maar bij bijvoorbeeld de ICT-afdeling.)
- Controleer altijd of u het juiste geneesmiddel heeft voorgeschreven voordat u het recept verstuurt naar de apotheek.

Voor apothekers en apothekersassistenten

- Let bij handmatige verwerking van recepten goed op of het juiste geneesmiddel is geselecteerd.
- Bespreek in het apotheketeam dat tijdens de receptverwerking aandacht wordt besteed aan de indicatie. Gebruik hiervoor de volgende bronnen:
 - Bij een beperkt aantal geneesmiddelen moet de voorschrijver de indicatie vermelden op het recept. Voor zowel Modalim (ciprofibrat) als modafinil geldt deze plicht niet.
 - Past het type voorschrijver bij het voorgeschreven geneesmiddel. Van cardiologen verwacht je recepten voor geneesmiddelen voor hart- en vaatziekten maar geen recepten voor de indicatie narcolepsie.
 - Gebruik het eerste uitgiftegesprek. Begin dit gesprek met de vragen: wat heeft de arts al over het geneesmiddel verteld? Wat is de reden voor de medicatie (indicatie)? Past de reden die de patiënt geeft bij de indicatie van het geselecteerde geneesmiddel.

Neem bij twijfel altijd contact op met de voorschrijver.

Wist je dat?

Je op [de website](#) een compleet overzicht van alle Praktijkprikkel(s) kan vinden. Ben je op zoek naar een Praktijkprikkel over een specifiek onderwerp? Vul bij 'Zoek op onderwerp' je zoekterm in en vind zo de bijbehorende Praktijkprikkel(s).

Zelf deze Praktijkprikkel ontvangen?

Is deze Praktijkprikkel doorgestuurd en wil je deze ook ontvangen? Meld je dan aan op onze [website](#).

Medicatie-incidenten melden?

Wil je een medicatie-incident melden, dan kan dat via onze [website](#).

Meer weten over het IVM?

Informatie over e-learnings, nascholingen, FTO-werkmateriaal, nieuwe geneesmiddelen en ander belangrijk nieuws over medicatieveiligheid? Schrijf je dan in voor onze [nieuwsbrief](#).